

Bilag 17

Centraladministrationens magt

Oversigt over forskning inden for emnet: Centraladministrationens forhold til Folketinget, ministrene og interesseorganisationerne.

Nils Bredsdorff, Roskilde Universitetsbibliotek

I en lærebog om den offentlige administration skriver professor Jørgen Grønnegård Christensen, at »interessen for samspillet mellem de politiske institutioner næsten døde ud i begyndelsen af 1980'erne«. (Forvaltning og omgivelser, Viborg 1992, s. 32)

Selv om dette skal tages med et gran salt, bygger en meget stor del af de undersøgelser, som skal omtales, på undersøgelser lavet i slutningen af halvfjerdserne og begyndelsen af firserne. Samspillet mellem centraladministrationen og Folketing, ministre og interesseorganisationer er, som Grønnegårds bog (der er skrevet længe før beslutningen om en magtudredning blev truffet) viser det, præget af manglende »sikker viden« om næsten alle centrale sammenhænge (se f.eks. s. 33, 50, 55, 60, 81).

Dette er så meget desto vigtigere som alle forskere – trods stor uenighed i øvrigt – synes at være enige om, at samspillet mellem de nævnte politiske institutioner netop i løbet af de sidste 10 år er blevet voldsomt ændret. Herved er resultaterne af de mange »klassiske« og ofte citerede undersøgelser (f.eks. Erik Damgård og forskergruppen vedrørende den politiske beslutningsproces, Grønnegårds bog om centraladministrationen og Bukstis bog om interesseorganisationerne) stærkt relativiseret i forhold til den aktuelle kortlægning af magten.

Det betyder naturligvis ikke, at der ikke i det forløbne tiår har været arbejdet med og forsket i centraladministrationens forhold. Ej heller at der ikke har været ført teoretiske debatter, hvis forløb har store effekter på forskningen omkring den centrale forvaltning (som eksempler kan nævnes Grønnegårds og Ole P. Kristensens arbejder med Public Choice teorien og Ove K. Petersens arbejder med forhandlingsøkonomien). Men det har skortet på anvendelse af de teoretiske overvejelser til empiriske undersøgelser.

I det følgende er fortrinsvis omtalt publikationer, der omhandler empiriske analyser af området (egne eller andres) hovedsageligt fo-

retaget i de forløbne 10 år. Den meget omfattende diskussion og forskning i Moderniseringsprogrammerne er kun medtaget for så vidt de forholder sig direkte til »emnerne demokrati og magt«.

En stor del af firsernes litteratur om moderniseringen af den offentlige sektor er samlet i *John Elberg, Den centrale forvaltnings udvikling i Danmark 1980-1990 - problemstillinger og literaturoversigt, COS-forskningsrapport 9/1990*

Peter Bogason

Organisation og beslutning, Offentlig administration i Danmark. Systime, 1988

Giver en meget omfattende oversigt over politologisk forvaltningsforskning fra midten af halvfjerdserne, alfabetisk og systematisk. (Oversigten er videreført i databasen Politologisk forvaltningsbibliografi). Desuden giver et par af kapitlerne en oversigt over forskningsudviklingen inden for de her behandlede emner, interorganisatorisk perspektiv og politikerne og personale, i begyndelsen af firserne.

Dansk politik under forandring 1945-1985 – et forskningsinitiativ under Statens Humanistiske Forskningsråd, Forskningssekretariatet, 1987.

Der gives her gennem indledningsartikler en generel kommentar om forskningssituationen inden for bl.a. emnerne: regering og folketing, centraladministrationen, interesseorganisationerne og den offentlige sektors ekspansion. Efter hvert afsnit følger et udvalg af international og dansk forskning fra midten af halvfjerdserne og frem.

Centraladministrationens magtrelationer behandles i den svenske Maktutredning af *Olof Petersson, Maktens nätverk, En undersøgning av regeringskansliets kontakter, Carlssons, 1989.*

For at understrege betydningen af de vigtige ændringer, der er sket i samspillet mellem institutionerne skal først omtales en række me-